

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO, főszerkesztő

Kiadóhivatal Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

A Manoilescu-ügy tárgyalását legkésőbb hétfőn kezdi meg a hadbíróóság

Theodorescu ezredes „a hadbíróóság rendelkezésére” áll — Mi van a Fokker-repülőgépekkel

— Bukaresti tudósítónk távirata —

Pruteanu őrnagy, a II. hadtest ügyészégi előadja már tegnap elkészült a Manoilescu volt pénzügyi államtitkár elleni vádirattal. Tegnap reggel pedig Popescu tábornok, a II. hadtest parancsnoka alá írta a parancsot, amely a hadbíróóság elé állítja a volt pénzügyi államtitkárt.

Előbb úgy volt, hogy a rendkívül szenzációsnak ígérkező per tárgyalását november 5-én, szombaton kezdi meg a hadbíróóság. Mivel azonban a vádirat megszerkesztése egy napot késelt, valószínű, hogy a per tárgyalása sem kezdődik meg hét. ó előtt, de semmi esetre sem később hétfőn.

Ami a színtér letartóztatásban lévő Axinte jasi volt prefektust illeti, főtte később mond ítéletet a hadbíróóság, a katonai büntetőtörvénykönyvnek ugyanazon szakaszai alapján, amelyekre a Manoilescu elleni vádirat támaszkodik. Némi komplikációt okoz az a körülmény, hogy Axinte volt prefektust Jasiban tartóztatták le, ahol tettét elkövette. Már pedig Jasban nincs hadállapot; de ha még volna is, van külön hadbíróósága, a IV. hadtesté.

Paul Theodorescu repülőcsapatbeli ezredes ellen nem bocsátottak ki letartóztatási parancsot. Az ezredes még mindig „a hadbíróóság rendelkezésére” áll — mint a hivatalos közlemény mondja. A hadbíróóságnál egy szobát berendeztek számára és ott napról-napra kihallgatja őt Iujescu tábornok, Bukarest téparancsnoka.

Ami Giossan ezredest, a repülő-iskolák parancsnokát illeti, őt lakásán felügyelet alatt tartják. Tulajdonképpen Giossan ezredes ellen semmiféle pontos vád sincs. Vizsgálatot folytatnak azonban abból a célból, hogy megtudják: mit csinált tavaly Párisban, ahol kiküldetésben járt. Ez alkalommal különböző megbe-

széléseket folytatott bizonyos személyekkel, akikkel utóbb levelezett is.

Theodorescu ezredest, a jólismert Fokker-repülőgép-ügyben haligatják ki. Tudvalevőleg Theodorescu ezredes döntő szerepet játszott a Fokker-gépek rendelésében — és ennek epilógusa egy pár volt, a hadbíróóság előtt. Theodorescu mint a repülőcsapatok vezérkari főnöke, akkoriban egyes olyan munkálatokat eszközölt, amelyeket a hatóságok most meg akarnak világítani.

Hogy maga a Fokker-ügy újból szönyegre kerüljön, amint egyes lapok jelentetik

— az lehetetlenség. Theodorescu ezredest a géprendelés ügyének más oldaláról hallgatják ki — és pedig azért, mert közeli rokona Giurgea-Negrilesti-nek a Fokker-cég romániai képviselőjének.

MI TÖRTÉNIK A NEMZETI-PARASZTPART GYÜLÉSEIN

A kormány felhivatalosának érdekes cikke

Szorosan a Manoilescu-ügyhöz csatlakozik a kormány francia-nyelvű felhivatalos lapjának a „L'Indépendance Roumaine”-nek tegnap számában megjelent cikke, amely a román nemzeti-parasztpárt a gyulafehérvári nagygyűlés-

re való készülődéseivel foglalkozik. Többek közt ezt írja a L'Indépendance Roumaine:

— A kétértelműség, amelyet kamarai beszédében szándékosan lebegtetett a napirenden lévő kérdés fölött, tovább is tart és visszhangra talál a nemzeti-parasztpárt rendezte vidéki nagygyűléseken.

— Így különböző gyűléseken, amelyek vasárnap folytak le, a szónokok helyénvalónak tartották, hogy a törvényileg megállapított rend ellen valószínűs bűjtogató munkát folytassanak.

— Nem egészen fölösleges tehát — végzi a cikket a felhivatalos lap — emlékeztetnünk arra, hogy a kormánynak kötelessége — és ennek a kormány tudatában is van — védeni a törvényességet, vagyis véget vetni minden olyan akciónak, ami az alkotmányos rend ellen kifejezésre jut. Akik ilyen akciót vezetnek, azok csakis reakciót várhatnak, amely annál igazoltabb és szükségesebb, minél inkább megjel a rendre, nyugalomra és törvényességre szomjazó ország egyöntetű érzelmének.

Borzalmas tűz egy nagy moziban

Fából volt az épület és rosszul voltak elhelyezve a vészkiőratok

Ploestiből jelentik:

Tegnap este előadás közben kigyulladt a Szövetkezeti Mozgósínház. Már a film utolsó felvonása pergett, midőn váratlanul megszakadt a vetítés, az operátor kabinjából tompa zaj tört elő és fojtó füst töltötte a terembe. A közönség körében hatalmas pánik keletkezett. Az emberek egymás hegyén-hátán igyekeztek menekülni a teremből. A termet a vészkiőratok segítségével sikerült kiüríteni, a tűz azonban a kabinból feltartóztathatatlanul terjedt tovább és rövid idő alatt az egész épület lángborította. A tűzoltók többórnyi megbeszített munka után lokalizálták a tüzet, miközben egy tűzoltó súlyosan, többek könnyebben megsebesültek. A kár meghaladja az 5 millió lejt.

Megállapítást nyert, hogy a mozi eleve tűzveszélyes volt, mert fából épült. Emellett vészkiőratai is olyan szerencsétlenül és nem szakszerűen voltak elhelyezve, hogy a katasztrófának szinte természetesen kellett bekövetkeznie.

A német kancellár esseni beszédének hatása a francia sajtóban

— Az Estilap eredeti távirata —

Párisból jelentik: Az összes francia lapok élénken foglalkoznak Marx német kancellár esseni beszédével. A Figaró szerint a kancellárnak az az állítása, hogy Németország már abba a helyzetbe került, hogy követelheti a rajnavidek kiürítését, már önmagában elegendő arra, hogy az újabb engedmények iránti remény-

kedések szétoszorójanak. Viszont a Matin hangsúlyozza, hogy Marx kimondottan közérzetű magatartást tanúsított. A lap azt kívánja, hogy a beszéd új korszak hajna át jelentse, amelyben ahelyett, hogy a múlt hibáit idézik, lojálisan törekedjenek az egyetértés megteremtésére és a békeszerződés végrehajtására.

Olaszország

képviselői a pesti Kossuth-szobor leleplezésén

Rómából jelentik:

A budapesti Kossuth-szobor leleplezésére Olaszországból számos politikus küldtek ki, akik az olasz nemzetet reprezentálják. Képviselteni fogja magát az olasz kormány a kultuszminiszteri államtitkárral, továbbá a szenátus, a kamara és ott lesz Torino város polgármestere is az ünnepélyen, amely az olasz-magyar barátkozás jegyében fog lefolyni.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat (nov. 5.) este 8 órakor: Legkisebbik Horváth lány, operettujdonság, bemutató. C bérlet. Sorozatszám 9.

Vasárnap (nov. 6.) délután 4 órakor: Marinka táncosnő, operett, mérsékelt helyárral. Kondor Ibolya, Kertész Mancsi és Felhő Ervin új tagok felléptével. Sorozatszám 10.

Vasárnap (nov. 6.) este 8 órakor: Legkisebbik Horváth lány, operettujdonság, másodszor. Bérleten kívül. Sorozatszám 11.

Hétfőn (nov. 7.) este 8 órakor: Legkisebbik Horváth lány, operettujdonság harmadszor. A bérlet. Sorozatszám 12.

BÉRLETI HIRDETÉS.

Tisztelettel értesitem Nagyvárad t. közönségét, hogy az 1927-1928. évi színi-idényre bérletet nyitok az alábbiak szerint:

A Bérlet 30 A, 30 B és 30 C estére köthető az alábbi árak szerint:

Nagy páholy 30 bérlet estére: 12630 Lei.

Rendes páholy 9384 Lei.

Zsölle 2524 Lei.

Körszék 1975 Lei.

Támlásszék 1240 Lei.

Másodrendű támlás 1050 L.

Bérlési lehet a színház titkári Erkelyszék 1050 Lei.

A bérletek három részben fizethetők a színház titkári irodájában minden nap délelőtt 10-1-ig és d. u. 4-6-ig.

Erdélyi Miklós.

— Szervény-bérlet. A színház igazgatósága közli a közönséggel, hogy szervénybérleteket is ad ki.

— Pénztári órák. A magyar színház pénztára, amely a színház bal oldalán van, délelőtt 9-1-ig és délután 4-6-ig van nyitva.

— A színház előadásai. A héten a magyar színház Szatmáron játszik és a legközelebbi előadás, szombaton, november 5-én lesz.

— A Legkisebbik Horváth lány bemutatója. Teljesen elkészült már a színház operett együttese ennek a sláger operettnek a bemutatásával. Ez a Szilágyi-Zerkovitz operett a legszenzációsabb újdonsága lesz az idei szezonnak. Kedves és érdekes meséje, melyhez nagyszerűen simul a darab főbe-mászó muzsikája olyan sikert fog hozni ennek az operettnek, hogy sokáig műsoron kell tartani. Az operett a legpazarabb kiállításban és elsőrangú szereposztásban kerül előadásra. A darab látványosságát még külön fokozzák a nagyszerű charleston táncbetétek. A nagyszerű szereposztásról legközelebb részletesen meg fogunk emlékezni.

— Marinka táncosnő, mérsékelt helyárral. Ez a bájos operett mérsékelt helyárral lesz műsoron a jövő vasárnap délután.

— Oroszország. Ez a hatalmas és megrázó dráma lesz a színház legközelebbi újdonsága, amelynek a bemutatására már nagyban folytak az előkészületek.

Kora tavaszra elkészülnek a várad kiállítás pavillonjai?

Engedélyezi a kormány a nagyvárad állandó jellegű mintavásárokat

Esztendőök óta foglalkoztatja illetékes körök az a terv, amely Nagyváradon akarja megteremteni a Kelet és Nyugat nagy áruforgalmának természetes kicserélő helyét, egy hatalmas és állandó jellegű mintavásárt, ahová elhoznák a messze Nyugat legújabb ipari termékeit, a technika újabb és újabb alkotásait és idejönne nemcsak Románia kereskedő és ipari világa, hanem az egész balkáni kereskedelem minden számottevő tényezője, hogy üzletet kössön a nyugati cégek képviselőivel.

Az elképzelés, amely a terv lelkes megvalósítói sarkalja, nem is egészen fantasztikus; — nem lehet letagadni, hogy a nyugati kereskedő fél a balkáni viszonyoktól, nem is szívesen merészkedik komoly vállalkozásokkal mélyebbre, mint Románia, viszont szükség van a még messze fekvő vidékek fogyasztóira is, tehát szívesen veszi azt a közvetítőt, amelyenül magát Nagyvárad fekvésénél és jelentőségénél fogva is kínálja. Ide el fogja még hozni a mintáit, ide leküldi legújabb alkotásait és azt mondja: aki kíváncsi rájuk, jöjjen Váradra, nézze meg, vegyen belőle.

Az utóbbi hónapok súlyos gazdasági válsága még sokkal súlyosabban figyelmeztette a nagyvárad kereskedelmet és ipart, hogy

ölbetett kézzel tovább nem nézheti a reá váró, a teljes leszegényedés elkövetkezését és hogy tennie kell valamit, ha nem akar elszorvadni.

Ennek a mind gyakoribb figyelmeztetésnek természetes visszhangja az, hogy a kereskedők és iparosok körében egyik mozgalom a másikat éri, amely mind a nehéz helyzetből való kibontakozást céloz-

za és amely különösen egy dologban megegyezik egymással: —

az idegenforgalom emelésében és állandósításában látja mindenki a bajok legjobb és legbiztosabb orvosságát.

Ennek a felismerése új lendületet adott a mintavásár és állandó kiállítás régi tervének és a kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülései ennek a jegyében folytak le.

Ma már nincs gyűlés, nincs értekezlet, nincs olyan megmozdulás, amelynek első és legfontosabb tárgya ne ez volna, és magában a társadalomban is mind erősebb talajra találnak azok az érvek, amelyek a pompás terv megvalósítása mellett hangzanak el.

A Kereskedelmi és Iparkamara legutóbbi ülésében ismét hosszas vita folyt a kiállítás ügyéről és ennek az ülésnek határozatából tegnap Negulescu ezredes, kamarai elnök és Papp János dr főtitkár

Bukarestbe utaztak, hogy megszerezzék a kormány végleges hozzájárulását a kiállítások rendezéséhez.

Teljesen megbízható és beavatott forrásból úgy értesülünk, hogy

a kormány nem gördít akadályokat a nagyszabású terv megvalósítása elé

és amennyiben a kamarai delegátusoknak sikerül a végleges miniszteri engedélyt magukkal hozniuk, akkor még az őszi hónapokban megalkul a kiállítási tervet megvalósító részvénytársaság és

a kora tavaszra el is készülnek a kiállítás pavillonjai,

ugy, hogy a nyugati országok

nagy tavaszi kiállításai már május-június hónapokban itt is megtekinthetők lesznek.

A kiállításokat rendező részvénytársaságba a Kereskedelmi és Iparkamarán kívül részt vesz Nagyvárad városa, a Mezőgazdasági Kamara, valamint az érdekelt vállalatok és üzemek is.

A kiállítási terület részére a Bunyitay-liget van kiszemelve és a már elkészített tervek szerint ez a rész parkvárossá fog átalakulni.

Egész Erdélyben

a hírek igazi heroldjai vagyunk. Szerencsés megjelenési ideje következtében a Nagyvárad Estilap az az újság, mely a világ minden részében történő események hírét leggyorsabban, legelsőnek, szinte azon forrón közvetíti olvasóinak. Hírszolgálatunkat napról-napra szélesítjük, s így ma már nemcsak Bukarest, Budapest és Bécs a tudósításaink központja, de külföldi nagy távirati irodák hírei is minden nap kora délelőtt rendelkezésünkre állanak. — Nagy áldozat ez, de semmi sem elég áldozat nekünk, hogy a közönségnek szívének szerint eleven, friss, jó, megbízható, színes újságot adjunk. Viszont boldogan érezzük, hogy a közönség támogatása napról-napra intenzívebbé válik s ma már valóban elmondhatjuk a „Nagyvárad Estilap”, hogy Erdély minden részében mindennap olvassák.

Megnyit

Iosif Vulcan (Nagy Sándor)-utca 1. szám (Weisslovich ház) a

„MEDI”

manicúr és bőrgyógyászat hol igen olcsó árak mellett pontos és jó kiszolgálást kapnak a hölgyek Kérjük próbálják meg Bérlet-rendszer 10 jegy 180 lei Szíves pártfogást kérnek a tulajdonosok Leemanné és Kertészné

NAPPAL

Új rendszerű összeeszközhető fotel, mely éjjel ágynak használható

már 3300 leitől kapható

ART kárpitosnál

Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám Rosenzweig-palota

ÉJTEL

3883

ÁGY

Elysee palota

(Katholikus körben)

Ma délután 5, 7 és 9 órakor

Hermelines hölgy

a legbájosabb katona operett, Jon Gilbert híres zenéjével

Új Elysee Journal-Hiradó

Szombat délelőtt olcsó matiné

Norma

Norma Talmadge

Vasárnap délelőtt

Víg özvegy

John Gilbert

Halottak napja a váradi temetőben

Az idén a szokottnál is impozánsabb módon nyilatkozott meg Nagyváradon a halottak emlékeztetője. Kora délutántól kezdve óriási tömegek hömpölyögtek a temető felé. Az utisteken is óriási kocsis és autóbuszforgalom jelezte a nagy ünnepet. A temetők közepén bucsukra emlékeztetett a sok árus, amely egymást tulkialkálva kínálta kis asztalokká kirakott portékáit:

— Itt a jó gyertya!
— Mindszenti kalácsot vegyene!
— Mindszenti kalács! Kettő és három leil!

— Gye-ertva! Gye-ertva!
A millió gyertya fényétől késő estig halvány derengés reszketett a temetők fölött messziről.

A Szigligeti Társaság méltó módon emlékezett meg Nagyvárad nagy halottairól. Szigligeti Ede szobránál koszorút helyezett el, és két hatalmas kandelébert, amelyeknek magasra csapódó lángnyelvei messzire hódítottak a költő emlékeztető. A társaság Iványi Ödön sírjánál a kandelébert gyújtott és koszorút helyezett el.

Az olasz temetőben a nagyváradai újságírók testületileg jelentek meg. Megkoszorúzták Iványi Ödön, Lovassy Andor, Somogyi Károly és az alig egy éve elhunyt Szűts Dezső sírját. Szűts Dezső fejébe mellett Peredy György, az Újságíró szindikátus elnöke megindító beszédet tartott. Szűts Dezső sírjára Bécsből is érkezett egy koszorú — Hatvany Lajostól. Az újságírók megáldogatták Pálffy Jenő sírját is.

Az olasz temető főbejárata közelében halk zsongás jelzi a halottak hierarchiáját. Előkelő halottak nyugszanak itt és csendben ülnek körül a sírt a hozzátartozók. Csendes beszéd és a kavics nyirkos olvad zsongó, szomorú melódiává. Bent a temető mélyén nyugvó és zajosabb élénkség uralkodik. Csak a káptalani sírok körül til ismét el a moraj.

A hármás fősrhelyén, ahol dr. Bundala Mihály nagyprepost, Lipovitzky püspök és Belik püspök hamvai nyugszanak, diszruhás or áll a kerítés bejáratánál. Belsőre sírja fölött rengeteg virág. A halálban társai mellett csak két-két gyertya, a káptalan gondoskodása folytán, amely a többi kanonoki síron is megnyilatkozik, ha a hozzátartozók már nem élnek talán. Így báró Bémer Pál sírjánál is az elhagyatottság két szál gyertyájának könnyen kilobbanó fénye világít.

A temető külvárosában zajló néparadat zsi bong Óbeli gyermekek anyjuk karján, kis, szoknyába kapaszkodó apróságok, kutyusok, fejkendő lánykák, aggastyánok, rokkantak, egész városrészek népe tarka közvetlenségében.

Mohai Petykó csak négy hónapig élt, de sírja fölött sok gyertya ég száz szál óstírósza között. Megható az egyszerű emberek nagy tisztelete a halottaikkal szemben. Amerre néz az ember, virágözön borul a temető szegélyebb fertályára. És mintha millió virág világítana a földön.

Egy öreg anyóka vánszorog a sírok között. Néhány szál virág van a kezében. Sok idő eltelt,

míg egy korhadt, régi fakereszthez ér. Régi, régi sír fejénél áll a kis kereszt. Az anyóka leteszi a virágot a földre, aztán elkezd tépni a gyomot a sírról. Közbe felnyög. A háta befájdul hamar a munkába. Abba is hagyja és leül pihenni. Aztán a négy-öt szál mezei virágot széjjelszórja a sír tetején. Gyertyára már nem teletti neki. Leül a földre. Nézi a sírt. Fölkáll és igazít a virágok elhelyezésén. A sír kicsi. A széle elázott és az idők folyamán a felülete összebb zsugorodott. De nincs egyetlen gyertyája sem. A néni keze bémul maga elé. Valami eszébe jut. Körülnéz. Megindul, de hirtelen megáll. És megint elindul a sírok között, egyenesen Mohai Petykó négy hónapos csöppség sírjához. A sírnál nincs senki. Lehajol és egy gyertyát kivesz a virágok közül. És sietve tötyög az ő drága halottjához. Egyszerre kiáltás száguld utána, mint rászabadított kopó:

— Fogják meg! Tolvaj, — ordít egy asszony, aki észrevette a szerencsétlen öreg ballépését.

De szerencsére akadtak higgad-

tabb emberek, akik közbeléptek és megmentették a nénikét épp amikor a rendőr már megérkezett, hogy törvényes elégtételt szerezzen egy négy hónapos csecsemő megcsorbított emlékeztetőnek.

A Rulikovszky temető kapujában diszruhás rendőrök igyekeznek fenntartani a rendet az életveszélyes tolongásban.

A magyar szabadságharc lengyel hőseinek: Rulikovszky Kázmér híres dzsidás kapitányának obeliszkje alján hatalmas koszorú. Szallagán csak ennyi:

— Hálából!

Néhai Mezey Mihály sírját szinte roskadozik a virágteher alatt. Arrébb Ránffy Zsigmond ezredes sírját díszítette fel egy ismeretlen barát. Talán nő, aki a dalias katonatisztet nem tudja elfelejteni. Közvetlen szomszédságában pihen néhai IV. Károly, az exkirály egyik hadseregéde, Mayor Ödön őrnagy. Nistor József, a vármegye egykori szeretetreméltó alispánja is itt nyugszik. Morár György a rendőregénység fiatalon elhunyt tragikus sorsu pa-

rancsnokának sírját rengeteg virág borítja.

A hősök temetője képrázatos fényben ragyog. A sok száz sírhantton megannyi égő gyertyaszál. Csak a temető mohamedán vallásu 25 halottjáról feledkeznek meg mindenki. Ez a huszonöt sír a temető szélén teljesen feledésbe merült a földdel egyszínűre süllyedve jeltelenül.

Bertsey György, az Ipartestület volt elnökének sírja mellett a testület néhány tagja áll némán, magába mélyedve.

Rimler Károly családi sírboltjánál hivatalos látogatások nem voltak. Csak két családtagot láttunk megjelenni.

MENDEL

RUHÁÁRUHÁZ

Reg. Ferdinand 3.

Átmeneti kabátok

Raglánok

Esőköpenyek

nagy választékban

Két kis váradi történet Tisza Istvánról

A geszti kriptában megrendítő alázattal hajol meg ma a magyar nemzet nagy halottjának emléke előtt az élők kegyelme. Azok az urak, akik a gyászos aktuson megjelentek, csodálatos érzéssel gondolnak Tisza István vértanu alakjára, amelynek borzasztó törvényszerűséggel kellett ilyen tragikus fenségben összeomlani. És a sírbolt kapujában a geszti merőn, bizonyára sokan forgatják fejükben: Mi volna ha élne? Mi volna? Mi lett volna, ha a forradalom tárlóját ő ragadja a kezébe, akinek lenyűgöző tekintélye és diabolikus akarata egyetlen ellenállhatatlan erővé foghatta volna a heterogén nemzetet? Mert erre is lehetett gondolni és senki se mondotta, hogy Tisza István az októberi vértörés másnapján nem állt volna rendelkezésére a forradalomnak, és ehhez az elképzeléshez a következtetések szédtítő sorát lehet kapcsolni...

Aranyos öregek mostanában sok olyan apró történetet elevenítenek fel, amelyek keményen faragott, biztos vonalakkal jellemzik Tisza Istvánt. Ezek közül való két nagyváradai vonatkozású, finom epizód.

(A VÁRADI UTITÁRSÁK)

... Nagy zivatarok voltak a politikában, menydörögve hullámzott a parlament és Tisza egymásután kétszer jelent meg audiencián a királynál. Most is éppen Bécsből jött. Az Estben feltűnő, nagy riport: a kormány benyújtotta lemondását. Bécsből jött a miniszterelnök, de sürgős dolga volt Geszten, a szalonkocsiját hozzákapcsoltatta a váradi gyorshoz, éppen csak a titkárát tette le Pesten. Egészen egyedül utazott. Nem is csoda, ha elfogta a heves uton az unalom és uzsonna tájban végigélt a vonat folyosóján, ismerőseket kutatva.

Bepillant egy másodosztályú fülkébe s már nyitja is az ajtót:

— Adj Isten Benedek bácsi, jó napot Gelberg ur.

A két derék váradi zsidó marhakereskedő meglepetten ugrott fel. Tisza szívélyesen kezetszorított velük:

— Kérem, ne zavartassák magukat és adjanak nekem is egy kis helyet...

Póz nélkül, ahogy szokott, leült a kárpatra, a gazda aggodalmával kérdőzködött a marha árról, aztán egy új sertésszerrumot dicsért s végezetül derűsen fejtette, hogy a kocsihoz szokott öregek mért nem nézik jó szemmel az autómobil. Most aztán utitársain volt a sor és Gelberg uram engedelmet kért, hogy megkérdezhesse, igaz-e, mit a lapokban olvasott, hogy a kormány beadta lemondását.

Tisza mosolygott:

— És ha így volna?

— Ments meg isten — tört ki őszintén a két utas egyszerre.

— No — törögte nevetve pápaszemét a miniszterelnök — ez nem tartozik az istennek, de nehéz a helyzet, tessék elhinni. Különben mikor mennek a bécsi marhavásárra? Én hétfőn leszek Bécsben...

Igy történt aztán, hogy a félhivatalos Távirati Irodát megelőzve, cáfolta meg Nagyváradon két eszes kereskedő a kormány lemondásának hírét, amivel tele volt a város:

— Ugyan, szó sincs róla! Ma szerda és hétfőn Bécsbe megy a miniszterelnök. Ahoz, hogy megbukjék, már holnap kellene Bécsbe utaznia...

(KIKÉREM MAGAMNAK!)

Híres futtatás volt az, mikor a Bóné-kuti versenypályán Tisza István is lovagolt. Az obstrukció villámaj legfelélméletesebben csapkodtak abban az időben, recseggett-ropogott minden, de Tiszát semmi nem szokta zavarni. A nagyszerű urlovas elhatározta,

hogy Dora II. nevű nagycsontu sárga kancáját győztesen hozza be a vármegyei hölgyek versenyében. Persze, hogy elsőnek ért a célkarikához a sárga szokásap-kás, pápaszemes, sziká-lovas, akit a starttól finisig a dühödő tömeg féktelen szidalmi kísértek:

— Abcug Tisza!

— Le a Habsburg lakájával!

Tisza oda se fűtyült, s azon csodálkozott, hogy a győztest ugyanez a tömeg gátló vad éljennivarral ünnepelte...

De a verseny előtt történt valami, amikor a Kert utcán a hintók és csézák forgatagában a pálya felé rohogott. Kis feketére lakkozott szandlóferen indult. Tisza maga hajtott, mellette a bakon Örley Kálmán képviselő ült. A kocsi hátul Tisza Istvánné bevezetett Miskolczy Ferencnével, mialatt az obstrukció hangulatától ittasult tömeg tüzesen tüntetett. Végig a kispiacon és a Kert utcán Réz kapitány ur dolgozott a rendőreivel, hogy az izgatott sokaságot viasszorítsa. A tömeg bömbölt, üvöltött:

— Abcug! Le vele!

gája!

Tisza ügyet se vetett a körülötte zúgó hullámokra. Történelmi sárga übertörlőjében, fején kis-sé viseltes, fekete kemény kalappal, egykedvűen ült, szép elegáns trappra fogva a két vasdereszt, mintha nem is róla volna szó.

— Abcug! Le vele!

— Mondjon le!

A kis fekete kocsi tempósan dübörgött a rossz macskatejeken. De a Diana előtt történt most valami. Egy városi fiaker ment el lépésben a geszti szandlófer mellett. A fiakernek öt-hat utasa volt, az mind torkaszakadtából ordított:

— Abcug! Abcug!

Tisza észre se vette, nyugodtan diskurált Örleyvel. De most egy

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Tizenkét évi fogság után hazajött egy bihari legény, oroszlal és két kis fiúval

— Saját tudósítónktól —

Hirman Sándor köztitűz volt a debreceni 39-es ezrednél és 1915-ben a kárpáti harcokban orosz fogságba esett. Tizenkét évi hányódás-vetődés után tegnap hazaérkezett. A biharmegyei Albis községbe való és most odaigyekezik vissza a csöndes, fatornyos faluba, a szülei házába.

Hirman Sándor köztitűz negyedmagával érkezett. Egy mosolygós arcú, szép orosz asszonyt és két gyermeket is hozott haza a hosszú raboskodásból. De Hirman Sándor köztitűz, mintha nagyon megváltozott volna. Szakasztott olyan, mint Dosztojevszky, vagy Turgenev bármelyik orosz parasztja. Arcát sűrű szakáll borítja. Fején jellegzetes bojtos orosz sapka. Szemei fénytelenek, mintha eláradtak volna az álmatlan, hideg orosz éjszakákban. Az orosz föld szaga tapad a ruhájához. Almodozó, szinte titokzatos férfi lett köztitűz Hirman Sándorból...

Kezet nyújtunk neki és a kézi fogással újra a magyar paraszt ébred föl benne. Szívűl, őszintén szorítja meg jobbunkat. Hálásan néz fel ránk és ez a tekintet már sejtet valamit a köztitűz Hirman Sándorból, aki tizenkét esztendőn keresztül sanyalódott a nagy orosz pusztaságban.

— Akkor töltöttem be ép a 22-ik évemet — kezd mesélni igen értelmes szavakkal Hirman Sándor. — Standbeli voltam és az első zászlóaljjal rögtön a „feld“-re vittek. A kárpáti harcokban egész századunkat elhagyták. Másnap az oroszok bevagoniroztak bennünket és vittek éjjel-nappal. Alig álltunk meg valahol. Már azt hittük, hogy a világ végeire szállítanak bennünket. A szibériai Nyozsinszk városkába kerültünk. De innen hamarosan Omszkba jutottam és ott voltam egészen mostanáig.

— Ott ismerkedtem meg az asszonnyal. Az ő ura is a kárpáti frontszakaszon harcolt. Egyszer csak híre jött, hogy elesett. Vigasztalni keztem és 1923-ban házasság lett az ismeretségünk vége.

— A rettenetes orosz forradalomból Omszkban nem sokat tudtunk.

— Hogy vannak-e még ott foglyok? Hát bizony nagyon sokan. Hiszen, ha szabad időnk volt, mindig csak arról beszélünk, hogy Istenem, be jó volna még egyszer hazamenni! Még szerencse volt, hogy az orosz nép nem rossz, csak a vezetők embertelenek. — Bizony uram, már régen haza akartam jönni, de nagyon nehéz, szinte lehetetlen

volt. Drága jó szüleim intézték el idehaza, hogy megkaphassam az utlevelet.

— Az asszony, meg a gyerekek? — mosolyog Hirman Sándor. — Hát azért asszony, hogy kövesse az urát. Boldogan jött velem.

— A kisebbik Nikolaj. Magyarul egy szót se tud. Az idősebbik Timofej — az tud pár szót, — no de majd megtanulnak odahaza.

Néhány lejt adunk a gyerekeknek. Illedelmesen meghaj-

lalk magukat és oroszul szólnak valamit.

Hirman Sándor volt köztitűz egy napot a szigurancán töltött családjával együtt. Ma már odahaza van Albison és a déli verőfényben biztosan kint ül a tornácán, jobbról egy őshajjú asszony, balról pipával a szájában az öreg Hirman Sándor: lesik, hallgatják az ő drága fiukat, aki tizenkét évi raboskodás után egy asszonyt és két gyermeket hozott haza Muszkaországból...

Murvai Hamza Mihály esete egy „talált” bugyellárral

Csak azért sietett, hogy hamarabb odaérjen
a rendőrségre

Tavaly februárban történt, hogy Murvai Hamza Mihály 61 éves váradai illetőségű cigány, dísznőkupec nézeteltérésbe keveredett a fennálló renddel.

A váradvelencei villamosról leszállva, sietős lépésekkel igyekezett a cigánysorra, amikor Toder Petru villamoskalauz megállította és el akarta venni a kezében szorongatott duzzadó bugyellárist, — amiben 9850 lei volt.

Mi történt és hogyan, az még most se derült ki a nagyváradai törvényszék Babic-Balogh-tanácsa előtt, amely elé zsebvágás vádjá alatt került Murvai Hamza Mihály, egyébként eddig még soha büntetve nem volt az öreg cigány.

— Nagyságos bíró urak, nem loptam én soha, most se loptam, úgy segítsen engem az Isten, úgy lássam meg a gyermekeimet. Az úgy volt, hogy ültem a villamosban, az asszonnyal, hitess asszony, az kérem, Halász plebános ur előtt lett a feleségem, nem a nagy kút gépjénél, hát egyszerre azt látom, hogy a földön hever egy tömött bugyelláris. Csak úgy dült belőle a bankó. Nézetem, nézegettem, mondom magamba:

— Fel kell ezt venni, be kell adni a törvényhez, mert hej! sok rossz ember van, valamelyik ezt mondja, hogy az övé!

— Felvettem, hát a földről a bugyellárist, nem is néztem, mennyi van benne, már alig vártam, hogy elérjük a velencei állomást, hogy átadjam a rendőrkapitány urnak, hát egyszerre rámküldt a kalauz:

— Add ide cigány a bugyellárist!

Mondok:

— Tán a magáé a pénz!

Azt mondja a kalauz:

— Semmi beszéd, ide a pénzt!

Mondok:

— Nem addig a' én viszem a pénzt a rendőrségre.

A tárgyalóterem hallgatósága csak úgy derül a ritka, becsületes cigány törvényszéketén, még Babic bíró se állja meg és megkérdezi:

— Hát azért sietett talán, hogy minél hamarabb átadhassa a pénzt a rendőrségnek?

De Murvai Hamza Mihály nem hagyja magát zavartatni:

— Tudom én a törvényt. A talált pénz a rendőrségre tartozik és jutalom jár a becsületes megtalálónak.

A károsult Briscan Costa nem jelent meg, visszakapta a pénzét, az egyetlen tanu Toder Petru villamoskalauz, akinek a vallomásából ugyan nem tűnik ki Murvai Hamza uram példás puritánsága, de annyi mégis igaz a cigány előadásából, hogy a bugyelláris a kezében volt, nem rejtette el, bár Briscan azt mondotta volt, hogy kihuzhatta a cigány a zsebéből.

A bíróság a tanuskodó villamoskalauzt elbocsátja és Murvai Hamza sietve akar csatlakozni a távozó kalauzhoz.

— Hova siet kend? Ülön csak le szépen.

A vádbeszéd csak pár szó, az ügyész fenntartja a lopás vádját az öreg cigánnyal szemben. Sulysos ítéletet kér, mert a cigány lopta el a tárcát.

— Na, hát maga mit kér? — kérdezi Babic elnök.

— Kérem a jutalmat, ami a becsületes megtalálónak jár, — erősködik most is az öreg.

A bíróság tanácskozássra vonul vissza s ezalatt ügyvédek, tanúk, ráérő emberek évődnek az öreg cigánnyal.

— Mennyibe egyezik li? Beletnyugszik egy hét fogházba? Hozott-e takarót magával? A börtönben nem fűtenek.

Az öreg Murvai sehogyse akarja se a tréfát érteni, se a komolyat vállalni, megmarad tárgyaláson kívül, úgy egymás között is, amellet, hogy ő a világ legbecsületebb cigánya, kit jutalmazás helyett törvény elé hoztak és amikor Babic elnök kihirdeti a határozatot, amely felfüggeszt a vád alól, mert a lopás vádjá nem bizonyult be és a tíz vény értelmében mindenkinek joga van a talált tárgyat 8 napon belül visszaadni, — diadalmasan néz körül a felmentett cigány és első gondolja, tanácsot kérni, hogyan kaphatja meg a jutalmat és mennyi jár neki a nagysumma pénz után...

REGGELI POSTA

A NÉVTELEN CIVIL...

A legmélyebb hódolattal és meghatott áhitattal rójuk le kegyeletünket a háboruk szürke hőse, a szimbolikus és nagyszerűen igénytelen névtelen katoná emlékének. De úgy érezzük, hogy igazságtalanok lennénk, ha ilyenkor, halottak napján elfelejtkeznénk megemlékezni a névtelen civilről is. Erről a hétköznapi, rongyos és zuhlott hősről, akinek még az sem adatott meg, hogy szemtől-szembe várja be a háborus ideál dicső végét, a hősi halált. Ez a néma hadsereg sohasem verekedett, sohasem harcolt, sohasem látott dicsőséget és sohasem érezte a vérontás édes mámorát.

A névtelen civil foglalkozására nézve munkás, vagy kispolgár. Az a bizonyos csepp a tengerben, az az elhanyagolható mennyiség, az a népszámlálási alany, amely ott hemzseg körülöttünk mindenütt, az utcákon, a műhelyekben, az irodákban és a gyárakban. Mindig és mindenütt láthatók, de sohasem vesszük őket észre. Nem gondolunk velük, csak ha arról van szó, hogy kötelességeket várunk tőlük, hogy adót kell fizetniük, hogy dolgozzanak helyettünk, hogy robotoljanak a szédítően egyhangú és kilátástalanul kegyetlen taposó malomban, amelynek a társadalom a neve.

Hihetetlen, hogy milyen nagyszerű hős tud lenni egy ilyen névtelen civil. Feláldozza az élet összes gyönyöreit, fiatal korának legnagyobb álmait, fizikai és szellemi erejének végtelen értékét, csak hogy lakáshoz jusson, csak hogy megszerezze azt a bizonyos mindennapi kenyeret, amelyet ma már napról-napra csak a leg súlyosabb harcok árán lehet kiemelkedni. És mindezt minden remény, minden ellenérték nélkül. Őt nem lelkesítik az ideálok, nem fűtik a frázisok és nem hajszolja az átszellemült lelkesedés. Ő csak élni akar, névtelenül, szürkén, feltűnés nélkül, nyomorúságosan, remény és szeretet nélkül. Nem vár tőlünk semmi elismerést, vagy ellenértéket. Az élet véres forgatagában összeszorított fogakkal, túlfeszült lélekkel és sorvadó idegrendszerrel vivja meg a harcot, amely mindennap elől kezdődik és sohasem jár dicsőséggel.

Szegény névtelen civil, aki már elbujtál és csendesen almodozol a jeltelen sirban, feléd száll gondolatunk a halottak estéjén. Bizony nem adhatunk neked olyan sok dicsőséget, mint bajtársadnak, akit egyenruhába bujtattak és aki a csataterén szabadult meg az

Követeljen minden üzletben. AMITIE-bélyeg

élet szenvedéseitől. Nem szónokolnak dicső emlékeidhez nagyszerű államférfiak csillogóan ékes beszédekben, nem zokognak újságcikkek sírod fölött, amelyet a feledés homályával borít el az őszi éjszaka megbocsájto és kien-gesztelő párja. Még csak testvéreid sorsát sem hozhatjuk fel szellemednek vigasztalásul. Bizonyos, hogy lelked itt bolyong körülöttünk és nem tud megnyugodni. Látod és érzéskeresen átérzed a névtelen szenvedések véghetetlen tengerét és újból átharcolod életedben maradt testvéreiddel együtt a hétköznapi dicstelen és utálatos küzdelmeit.

Látod és megérted, hogy a

te polgári hadseregged napról-napra szaporodik. Itt sorakoznak géniuszd előtt, fázva, éhesen, hajléktalanul, munka és ideál nélkül. Már nem is emberek, nem is katonák. Atóinjai egyetlen hatalmas organizmusnak, amely maga sincs tisztában létezésének és szenvedéseinek céljával. — Egyéniség nélkül való atóm a névtelen civil, az is, aki már leszerelt, az is, akit most soroznak be a grande armée-ba. Hódolattal hajtjuk meg zászlónkat e hadsereg előtt, a melynek nincs is más vigasza, reménye, ideálja és tápláléka, csak az, hogy létezik és napról-napra növekedik...

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradai Estilap regénye —

(18)

IRTA: MABEL WAGNALLS

— Azt gondoltam — Destine elpirult s egy pillanatig torkán akadt a szó, — azt szeretném tudni, hogy talán Madame ismeri de Vrie grófot?

Nem mondhatott volna Destine olyan nevet, melyen a márkiné jobban meglepődött volna. A király, aki a közelben állt, halkán felnevetett (nagyon szokatlan dolog volt ez nála) és szelíd gúnynyal jegyezte meg:

— Láthatja, Madame, ma lehetetlen de Vrie gróftól megszabadulnunk.

Madame de Pompadour egy pillanatra összeráncolta a homlokát. Nem csak meglepődött, hanem el is kedvetlenedett, hogy a gróf nevét ennek a fiatal leánynak ajkáról hallotta. De a király jelenlétében nem mert érdeklődni, vagy kíváncsiságot elárulni. A dolog azonban bosszantotta s ezért csak odavetöleg felelt Destinének és nyomban el is fordult tőle.

— De Vrie gróf ma meghalt, mademoiselle.

A társaság többi tagja is követte Pompadour asszonyt, aki eltávozott a kápolnából s haláspadban, könnyes szemmel hagyta ott Destinét, az apátó legnagyobb csodálkozására.

VI. FEJEZET

NAGY ESEMÉNY ST. CYRÉN

Vajon mi a csodának kérdezősködött de Vrie grófról, a tiszteletreméltó st. cyri kolostorban az a kis bakfis, akinek még egyébre sem volna szabad gondolnia, mint az imádságra?

Marquise de Pompadour, többször intézte önmagához ezt a rejtélyes kérdést, de mindig anélkül, hogy felelmi tudott volna rá.

A harmoniatlan hangoknak megvan az a sajátosságuk, hogy hangosabban és huzamosabban hangzanak: így volt ebben az esetben is. Csodálatos makacssággal maradt meg Pompadour emlékeztében. Mint nyugtalanul repkedő denevér tűnt fel újra meg újra agyában, míg végleg tanyát ütött ott s egyre jobban ösztökhelte amugy is nagy kíváncsiságát.

Nem eleget szenvedett-e már egy Romain halálos vakmerősége miatt? Az ég minden szentjére, mi célja lehetett vele? Hát talán és tökéletesen elvesztette a fejét? Azóta nem hallott ró-

la és sejtelve sem volt, hogy mik a szándékai a jövőben.

Rövidesen valami nagyfokú elkeseredésbe lovalta bele magát és polgári vére izzó hullámokban lázongott. Főhíborodott azon a veszélyes helyzetet, melybe a st. germaini erdőben történt esemény juttatta. Hosszu időbe telik még, míg el tudja fejezteni azt a kényelmetlen feladatot, amelyben alig sikerült megakadályoznia, hogy a király kegyét el ne veszítse.

Romain szerepe igazán nagyon kényelmetlenül iett számára.

Szenvedélyes imádatát úgy fogadta, mint valami egészen magától értetődő dolgot. S éppúgy természetesen kell tartani azt is, hogy őt ezenvedélyében szinte megerősítette. A szerelem művészetének hivaton papnője s a szép ifjú szerelmes — a többi szinte magától következik. De álmaiban se jutott volna eszébe, hogy a gróftól szerelem valami mondhatatlan örültségre ragedja majd; arra, hogy farsangi komédiát járasson a királlyal.

Bár nagyon haragudott rá, azért mégis csodálta Romain vakmerőségét, de egyszersmind súlyos gondok is gyötörték.

Hol is lehetett? Azt most már tudta, hogy él. De ha e hallatlan csalást felfedezik, akkor vége van. De vége van a mindenható Marquise de Pompadournak is!

A király egyetlen tollvonása, kezének egyetlen mozdulata, — egyetlen szó, mely az ajkáról hangzik el... s mintha soha nem is lett volna. A pompás kastélyok, melyek ünnepeit birtokostokként nézték, sohasem fogják többé látni.

Erre a gondolatra jöges borzongás futott végig a hátán.

Ha megtudhatna valamit Romainról? Ha valamiképpen összeköttetésbe juthatna vele! Akkor aztán alaposan megértethetné vele, hogy vakmerő cselekedetével, mikor ellene szegült a királynak, nemcsak magát, hanem őt is a legnagyobb veszélynek tette ki.

Egyre ezek a gondolatok jártak a fejében, míg végül is ez az utolsó megoldatlan kérdés hajomra döntötte minden eddigi elhatározását s ez az egyetlen kérdés köttötte le egészen.

(Folytatjuk)

Mi uiság?

* Az osztrák szociáldemokraták tüntetni fognak a fascizmus ellen. Bécsből jelentik: A szociáldemokrata nagygyűlés elhatározta, hogy november 12-én az egész országban, de különösen Bécsben az összmunkásság bevonásával tüntetni fog a köztársaság mellett és a fascizmus ellen.

* Vasárnap NAC—Törekvés bajnoki.

* Stamatopol kincstári ügyész esküféléte. Tegnap délelőtt vette ki a hűségesküti Albert Dumitrescu, a váradai törvényszék első elnöke Stamatopol Alfonszól, az utonnan kinevezett I. osztályú kincstári ügyészről. Az aktus után Dumitrescu első enök üdvözölte Stamatopot, aki nyomban megkezdte funkcióját a törvényszék II. szekcióján, állami érdekek képviselőjében.

* Orvosi hír. Dr Meer Samu főorvos hazaérkezett és rendeléseit megkezdte.

MANDARIN?

* Francia nyelvkurzus a Gojdu-lyceumban. Egy okleveles, rendes tanár francia nyelvkurzust hirdet esti órákban. A beiratkozást a Gojdu-lyceum titkára eszközli f. hó 5-ig naponta 11—12 óra között. A kurzus szombaton d. u. 7 órakor kezdődik a Gojdu-lyceumban.

* Dr Faragó Viktor ügyvédi irodáját áthelyezte Str. Cosbuc (v. Szaárdi-u.) 11. sz. alá.

* Vasárnap NAC—Törekvés bajnoki.

MANDARIN?

* A NAC hírel. Ma, szerdán este fél 8 órakor játékos értekezlet a klubhelyiségben. — Az összes aktív játékosok ezen az ülésen minden körülmények között megjelenni sziveskedjenek, mivel rendkívül fontos ügyekről van szó. — Holnap, csütörtökön nagy tréning, melyen minden játékos megjelenése kötelező.

* Budapestre utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti-pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú PARK-SZÁLLODA, amelyben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad. — Igazolványt a kiadóhivatal ad mindazoknak az olvasóinknak, akik az Estilap tiz egymás után következő számát bemutatja. Egyben felhívjuk a PARK szállodának lapunknak más helyén olvasható szives figyelemre méltó hirdetésére figyelmét.

MANDARIN?

* A város elutasította a Sztaroveczky-kórház kérelmét. A Sztaroveczky-kórház igazgatósága beadvánnyal fordult a városhoz a kórház renoválásának költségeihez 60 ezer lejes hozzájárulást kérelmezett. Az állandó választmány tegnapi ülésén úgy határozott, hogy a kérelmet mindaddig nem teljesíti, amíg a kórház ügyében az állam és a város közötti jogviszony nem tisztázódik teljesen.

* Vasárnap NAC—Törekvés bajnoki.

* Új aszfaltburkolattal kísérletezik a város. A Nagyváradai Estilap már többször ismertette a Firma Produse Chimice Natrium cég ajánlatát az újfajta, úgynevezett zilikát-aszfaltburkolatra vonatkozóan. A külföldön nagyszeműen bevált ez a kőművesburkolat, amely a régebbi aszfaltburkolatnál sokkal olcsóbb és tartósabb. A cég újabb ajánlatával tegnap foglalkozott az állandó választmány és határozatilag kimondotta, hogy az Aradi-úton 500 négyzetméternyi területen próbaképpen burkolatot csináltat a céggel, de csak abban az esetben fizeti meg a költségeket ha egy évi próba után a burkolat tényleg beválik.

* Koszorúmegváltás. Dr Popper Akos és neje néhai Reismann Mór elhalálozása alkalmából 500 lejt adományoztak a Gyermekbarát Egyletnek.

* A ma esti tánckurzus meghívottait felkérem, pontosan megjelenni sziveskedjenek a tanítás zavartalanúsága miatt. Zoltán.

MANDARIN?

* Kurtág Bufiet ezuton értesíti tiszteit vevőit, hogy németországi halkkülönlegeségei megérkeztek.

* A „Nagyváradai Estilap” Budapestben állandóan olvasható a Park Szálloda kávéházában. VIII. Baross-tér 10.

* Caruso, Titta Rufio, Richard Taubner, Gigli, Fleta Galli-Curci leghíresebb kottás lemezei kaphatók a Hegedűs Hirlapiroda gramofon osztályában.

Crepe Satin a divat! A legolcsóbb árban és minden színben kapható

SZILÁGYI-cégnél
Bul. Reg. Ferdinand 3.

Rudolf Mosse R. T.

hirdető iroda

27 irodáját Alexandrii (Teleki-utca) 2. alá Nagyvárad Takarékpénztár épületébe helyezte át. Telefon: 693.

A lei ma Zürichben 319.---

Zürichi nyitás

BUDAPESTI 319.---

BERLIN	---	---	12385
NEW-YORK	---	---	518 65
LONDON	---	---	2525 15
PARIS	---	---	2035 50
MILANO	---	---	2833
BUDAPEST	---	---	9072 50
PRAGA	---	---	1536 50
BEC	---	---	7320

A Magyar Párt hivatalos értesítései

Biharmegye magyarságához! Alulírottak a Magyar Párt propagandabizottságának nevében közhírré tesszük, hogy a megyei magyarság panaszainak orvoslására az itteni hatóságokkal való rendszeres érintkezést, a panaszok feltárását és azoknak orvoslását fogjuk megkísérelni.

Felszólítjuk a megye magyarságát, hogy minden közérdekű panaszát pártirodánkban (Katholikus Kör) lehetőleg írásban terjessze elő, hogy azokat a vezetőségünk tagjai az illetékes hatóságokkal könnyebben tudathassák.

A nagyváradai magyar napilapok minden hét szerdáján külön rovatot bocsátanak rendelkezésünkre, ahol hivatalos közleményeinket leadjuk és az elintézt ügyekről, valamint az elintézés alatti ügyek állásáról magyar testvéreinket értesíteni fogjuk.

A hadizónára való tekintettel nem áll módunkban vidéki gyűlések tartásával népünkhöz közelebb jutni és panaszait mindaddig a helyszínen megismerni, mielőtt ezt a módot tartjuk a magyarság érdekeinek megvédésére legalkalmasabbnak és legcélravezetőbbnek. Dr. Markovits Manó. Dr. Kőrösi Gusztáv.

A propaganda-bizottság elnöksége értesíti a magyar testvéreket, hogy az elmúlt héten a megyei és városi tisztviselők nyelv-vizsgáján való elfoglaltságára tekintettel a prefektus ur nem fogadta a hozzá kiküldött vezetőségi tagunkat.

Ezuton is felszólítunk minden magyar testvérünket, aki ezen kötelezettségét elmulasztotta volna, hogy a párt tagjai sorába haladéktalanul beiratkozzon. Az elnökség.

A nagyváradai jogakadémia ma délelőtt 11 órakor nyílt meg. Te-Deummal, Bogdan Jonescu dékán vezetésével az előző iskolai évre, majd Victor Cădere tanár magasszárnyasú emlékbeszédet tartott az elhunyt I. Ferdinánd királyról.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE

Subsemnatul portarel publica, ca in baza deciziei nr. G 9318-1927 a judecatoriei urbane Oradea, in favoarea reclamantului Brüll Sigismund, pentru incasarea creantei de 939 lei si accesorii se fixeaza termen de licitatie pe 7. Noiembrie 1927 ora 11. a. m. in Oradea, Str. Tudor Vladimirescu 26, unde se vor vinde prin licitatie publica judiciara diferite mobile in valoare de 8600 lei. Oradea, 15. Octombrie 1927. L. S. A. Székely portarel 28

A városi tanács eljárását a lakáskérdésben

jogszerűtlennek tartja Zigre Miklós dr.

Ismeretes az a huza-vona, amely a városi lakások körül folyt heteken keresztül. A város, mint házigazda október hó közepe táján hirtelen az elé a különös helyzet elé állította lakóit, hogy rövid határidőre bérleti pályázatot hirdetett a lakásokra.

Később a tanács jobb belátásra helyezkedett. Véglegesen kívánta a tényleges helyzetet és felhívta a városi há-

zak lakóit, hogy újonnan megállapított bérek fizetése mellett november elsejétől május 1-ig érvényes új szerződést írjanak alá.

Az új szerződést tegnap délig kellett aláírni és két távollévő lakón kívül valamennyi városi bérlő alá is írta az elébe terjesztett új szerződéseket.

Az Apolló-palota bérlői közül azonban Zigre Miklós dr.

a szenátus alelnöke és Banc György dr. ügyvéd megtagadták a város tisztii főügyész hivatala által elkészített szerződés aláírását azzal az indokolással, hogy

a város eljárását jogszerűtlennek tartják.

A szerződések aláírásának megtagadásával és az ebből előálló helyzet elbírálásával a városi tanács legközelebbi ülésén foglalkozik.

Átlag háromszorosos bért követelnek a váradi háziurak

A mai napon a lakók a háziur közötti viszony korántsem olyan békés hangulatú, mint amilyennek azt dr. Lengyel Zsigmond, a háztulajdonosok szövetségének főtitkára igyekezett vázolni tegnap a lapokban.

Dr. Lengyel Zsigmond kivételesen nagyon sok optimizmussal nézi a helyzetet, mondták az Estilap munkatársának a Lakásbérlők Szövetségének főtitkár hiva-

talában, — mert a hangulat és a tendencia legkevésbé sem mondható békésnek. Nemcsak rendes, vagy közjegyzői felmondásokkal árasztották el a lakók tömegeit,

de igen nagy mértékben foglalkoztatják a bíróságot is a bírói uton küldött felmondásokkal.

— Ahol nem történtek felmondások, vagy a felmondással parai-

lel békés megegyezések nem indultak meg egyelőre, ott olyan óriási az ellentét, amelyet szinte lehetetlen áthidalni.

Átlag háromszorosos bért követelnek a háziurak.

Aranyparitáson alul nem is állnak szóba a lakóval.

— A Lakásbérlők Szövetsége újból a kormányhoz fordult, hogy az új lakástörvény kérdését sürgősen tűzze napirendre.

A városi villamosműnél tovább folyik a vizsgálat

Stavri Zernest belügyi vezérinspektor újból Nagyváradra érkezett

— Saját tudósítónktól —

Stavri-Zernesti belügyminiszteri vezérinspektor, aki nemrégiben huzamosabb időt töltött Nagyváradon, hogy a városi villamosmű ügykezelését felülvizsgálja, tegnap délután ide visszaérkezett. Stavri-Zernesti ma reggel udvariassági látogatást tett Egry Gergely dr. polgármesternél, majd a városházáról a villamosműhöz hajtatott,

ahol nyomban megkezdte az adminisztráció felülvizsgálását.

Az Estilap munkatársa megkísérelte, hogy Stavri-Zernesti belügyi vezérinspektort meginterjúvolja, de a magasszárnyas miniszteri tisztviselő kitért a nyilatkozattétel elől és csupán annyit mondott, hogy a vizsgálat befejezése után áll módjában információt adni.

Ez az eredmény, ha az Estilapban hirdet

* Az AMITIÉ e hó 10-én ismét kiosztja a havi forgalomból a vevőkre eső haszonrészesedést. Az ehavi szelvénybevételekben azok részesülnek, akik egy megtelet gyűjtő-

lapot beküldenek. Igyekezzék megtölteni a gyűjtőlapját. Ha a múlt hónapban is volt már tele gyűjtőlapja, akkor külön premiumot kap! Követeljen AMITIÉ-bélyeget!

Égész Erdélyben

a hírek igazi heroldjai vagyunk. Szerencsés meglepetései ideje következtében a Nagyvárad Estilap az az újság, mely a világ minden részében történő események híreit leggyorsabban, legelsőnek, szinte azon forrón közvetíti olvasóinak. Hírszolgálatunkat napról-napra szélesítjük, s így ma már nemcsak Bukarest, Budapest és Bécs a tudósításaink központja, de külföldi nagy távirati irodák hírei is minden nap kora délelőtt rendelkezésünkre állanak. — Nagy áldozat ez, de semmi sem elég áldozat nekünk, hogy a közönségnek szívének szerint eleven, friss, jó, megbízható, színes újságot adjunk. Viszont boldogan érezzük, hogy a közönség támogatása napról-napra intenzívebbé válik s ma már valóban elmondhatjuk a „Nagyvárad Estilap”, hogy Erdély minden részében mindennap olvassák.

Royal-kávéházban Hubert Emil zenekara játszik

UJ! VARRÓGÉPEK UJ!

A világ legjobb varrógépei nálam kaphatók legolcsóbban 10 évi jótállás mellett, kényelmes részletekre is. Hímzés, endlízés stb. i díjtalanul lesznek vevőim kitanítva

ELENA gépraktár és nagy javító-műhely

M. Eisenberger Piata M. Viteazul 5. 3758 (Nagyipiac-tér)

Harknya, keztyű, fehérnemű, szveter, nyakkendő, babakelengye, csipke, gomb

olcsón, nagy választékban
Szenszki Miklós-nál
Sas-passage 2884

Endlízés!

olcsón és kifogástalanul elkészítve csakis I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 11. ajtó 5. vállalkoznak

Zenetanárok és tanulók figyelmébe!

Hegedű, zongora és mindenféle hangszerekre való iskolák, tanulmányok és előadási darabok legelőnyösebben beszerezhetők a Hegedűs Hirlapiroda zenemű-osztályában Oradea Bul. Regele Ferdinand 2.

Vidéki megrendeléseket postafordultával küldjük.

Budapestre utazik?

20% engedményt kap

mint ezen lap előfizetője olcsó szoba-árainkból,

10% engedményt kap

olcsó éttermi árainkból.
(Kittűnő házi konyha)

5 pengőt megtakarít,

autótaxi költséget, mert gyalog átjöhetsz 1 perc alatt a pályaudvarról

Olthón érzi magát

jól fűtött szobáinkban.

Elsőrendű kiszolgálás, szigorúan családi jelleg.

Saját érdeke

ezen előnyök folytán, hogy okvetlen nálunk szálljon meg

GRAND HOTEL

PARK

NAGYSZÁLLODA

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben.

APRÓHIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

HA VAN PÉNZE, akkor sem kell, hogy egyszerre kiadja, mert női kabátokat, szőrmézve is a legolcsóbban, heti vagy havi lefizetésre Rottenberg Márton cégnél szerezheti be, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15.

HA NINCS PÉNZE, akkor is beszerezheti szükségletét, kényelmes heti vagy havi lefizetésre a Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15.

HA LESZ PÉNZE, arra fel már most vásárolhat férfi és női szöveteket, kész női kabátokat, selymeket, pouplinokat, zellfireket, vásznakat, damasztot, bársonyt, flanelt, paplant, sweitereket, pulovereket, kötött kabátokat és minden e szakmába vágó divat dolgokat heti vagy havi lefizetésre Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 3793

Szőrmehundák

nagyon olcsón árban kaphatók

Leichner szucsnel

Ciorogariu (Uri)-utca 4.

3978

ÖRÖK várakozás! Kicsit késve érkezett... affelől légy nyugodt. Érzelmimről hétköznapi köntöst nem adok. Isten áldjon. 177

MAGAS, karcsú, szőke fiatal lány keresi egy feltétel nélkül intelligens, jömegejelenésű 30-35 éves uriember ismeretségét, aki szórakozó partnere lenne. Levelet: „Valakit keresek” jelígre e lap kiadójába kérek. 178

LAKÁS

TÖBB csinos, egy ágyas butorozott szoba, központban azonnalra, fűtés és világítással együtt, havi 1500 leiert kiadó. Bővebbet a „Metropol” szálloda portásánál. 3950

50,000 lei lelépést fizetnek ötszobás lakásért csakis a központban. Címet a Hegedűs Hirlapirodába kérek. 458

BUTOROZOTT szoba egy vagy két fiatalembernek azonnal kiadó Cím Hegedűs Hirlapirodában. 160

EGY szobás, konyhás lakás nagyon olcsón, butorral átadó. V. Lucaciu (Malom) utca 31. Blumenfeld.

UJONNAN berendezett 2 szobás lakás, forgalmas helyen azonnal átadó. Érdeklődők írjanak „Kézpénz” jelígre a kiadójába. 187

KERESEK központban 2 szobából álló irodahelyiséget. Címet a Hegedűs Hirlapirodába kérek. 183

PÉNZKÖLCSÖN

PÉNZKÖLCSÖNT nyújt kézi fedezetre egyezer leitől kezdődőleg Háztulajdonosok Bankja, Delavrancea (Ritók Zsigmond)-utca 2. 3709

ALKALMAZÁS

WITWE aus guter Familie sucht Stelle als Hauswirtschaftlerin zu einem alleinstehenden Herrn. Adresse in der Administration. 138

Négy középiskolát végzett papírkereskedő-tanulót felvesz Sonnenfeld-cég

KIFUTÓT felvesz az AMITIÉ. Jelenkezni délután 3-6 között Rimanóczy-utca 4. sz. al.

ÜGYES fiut Estilap árusításához a Rétre keresünk. Jelenkezni a Hegedűs Hirlapirodában. 80

ÜGYNÖKÖK részletfizetésre való eladásra felvételnek Rottenberg Márton cégnél, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 15. 174

Kinderfräulein zum sofortigen antritt mit guten Zeugnissen an melden Carmen Sylva (Schlauch) tér 5. 179

GÉPESZ segédet uradalmi gyakorlatat január elsejére keres gyapolyi uradalm. Deapoi. 180

INTELLIGENS nő házvezetőnői állást keres, hosszabb gyakorlatat. Cím Hegedűs Hirlapirodában. 182

ÜGYES csemegés segédet, perfect romant alkalmaz Plesz hentes üzlet. 184

PERFEKTE deutsche Stenotypistin selbstständige Korrespondentin ungarisch sprechend sucht Stelle eventuell für halbtägige Beschäftigung. Adresse Hegedűs. 190

TÖMEGCIKK eladására helyi ügynőket keresünk. Címet Hegedűs Hirlapirodába kérünk. 189

ÖNALLÓ rodai munkatárs azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 188

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ egy alig használt Presto női kerékpár. Cím a kiadójában. 596

UJHELYI Nándor: Mire a lányból asszony lesz című könyvét megvételre keresem. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 569

CSIZMA, keveset használt, eladó. Cogalniceanu (Várady Zsigmond) utca 23. Krausz.

VAROSI autóbunda eladó Matsinál, Vlahuta (Szent János) utca. 38

ERDŐS Reneé: Santerra biboros című könyvét megvételre keresem. Cím a Hegedűs Hirlapirodában. 44

FORRÓ Pál: Elátkozott asszony című könyvét megvételre keresem. Cím: a Hegedűs Hirlapirodában. 26

ELADÓK teljesen új sötétszürke női kabát, fekete plüss kabát, női ruhák (sovány alakra), 38-as cipők, konyha edények stb. Str. Castelului (Várkapu) utca 8. 144

Karlomagyró svájci kar- és zsebbórak nagyon olcsón kaphatók
URÁN-nál 6-2
Nic. Iorga Zöldfa-utca 8. szám.

TELJESEN jókarban levő férfi öltönyök eladók. I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 4.

TÖBBFÉLE hálószoba butorok leszállított áron eladók. Szász asztalosnál, Ion Ghica (Páris) utca 2. szám.

FINOM téli nőikabát, jókarban olcsón eladó, ugyanott 1 rakett 11 darab fotballdressz kapható Hertzkané, Astra (Gillányi) utca 2. emelet.

NŐI bunda, fekete selyemből, sonyból, opozonból, teljesen jó, eladó. Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön) utca 41. Ucai lakás. 52

UJ háló, széles hencser eladó Alexandri (Teleki) utca 11. 13. színt bal. 18

KÜLÖNFÉLÉK

ÜZLETHELYISÉG azonnal kiadó. Ion Ciordas (Berkovits Ferenc) utca 36.

RUHATISZTITAST, vasalás jutányos áron vállal Kohn Izabella Dimitrie Cantemir (Beöthy Ödön) utca 32. 15

SZÉPEN mosok, vasalok, házakhoz ajánlkozom. Nagyné, Decebal (Vitéz) utca 25. 577

Gyermekhocsik

ernyők, gumilzások, 3707
szakszerű javítások

Szőke Miklós gyermekkezelő üzemében

Piata Unirii 16., Saguna (Kopucinus-u.) sarok

Legújabb slágerlemezek:

Halleluja
Sweet Marie
Katicabogár
Olga, édes Olga
Kőrösi lány
Ay-Ay és
Alwais parodiája

Radó Sándor
budapesti komikus-
sal megérkeztek a

Hegedűs
Hirlapiroda
gramofon-osztályánál

Ára 160 lei

Sonnenfeld Adalbayomda 1. 4